

LEKCJE Z PRZESZŁOŚCI

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ps 78,3-4.

Pismo Święte nie jest książką poświęconą filozofii, ludzkim domysłem dotyczącym przymiotów i woli Boga. *Biblia* jest zapisem działań Pana w dziejach ludzkości od jej zarania. Dzięki opisanym wydarzeniom możemy się nauczyć, kim jest Bóg i jakie ma plany wobec ludzkości. Wielu krytyków *Pisma Świętego* potyka się o tę biblijną prawdę. Nie są w stanie albo nie chcą przyjąć do wiadomości, że Bóg działa w historii świata. Odrzucają pogląd, iż Stwórca angażuje się w sprawy ludzi. Uznanie Jego zaangażowania równałoby się przyznaniu, że On jest Władcą wszechświata i prawowitym Panem i Suwerenem każdego człowieka, a zatem mamy obowiązek zaakceptowania Jego królowania i podporządkowania się Jego prawu. Ostatnim, czego chce egoistyczne ludzkie serce, jest uznanie, że Boże wymagania i autorytet są wiążące dla każdej istoty ludzkiej.

W tym tygodniu przyjrzymy się temu, jak psalmiści uznawali dzieło Jahwe w historii ich narodu.

Część II: Komentarz

Historia jako kręgosłup *Pisma Świętego*

Jak wspomnieliśmy we wprowadzeniu, *Biblia* odzwierciedla działania Boga realizującego swoje zamierzenia w dziejach ludzkości od początku jej istnienia. „W Słowie Bożym, natomiast odsłonięto prawdę i widzimy jasno, że poza i ponad sprawami i namiętnościami ludzkimi stoi Nieskończenie Miłosierny, który cierpliwie, w milczeniu przeprowadza swoją wolę” (Ellen G. White, *Wychowanie*, wyd. 2, Warszawa 2010, s. 122).

Od *Księgi Rodzaju* po *Apokalipsę Jana* widzimy ukazaną historię odkupienia. Wszystko, co Pan uczynił, miało na celu zbawienie upadłych ludzi. Cel ten został wyrażony w samej *Biblii* - jest ona poświęcona historii zbawienia. Podczas gdy 21 ksiąg biblijnych ma formę narracji lub składa się z opowiadań historycznych, pozostałe księgi - prorocтва, poezja, literatura mądrościowa, literatura apokaliptyczna, listy pastoralne czy osobiste listy - także ściśle wiążą się z opowieściami czy historią i objaśniają je.

Pismo Święte jako całość jest oparte na zrozumieniu, że jego Autor jest aktywny i interweniuje w wydarzenia na Ziemi. Moc przesłania *Biblii* zasadza się na tym fakcie. Kiedy dowiadujemy się, na przykład, że Bóg panuje nad morzami, wichrami, wielką rybą, krzewem i robakiem z historii Jonasza, wiemy, że cztery rozdziały *Księgi Jonasza* nie są jedynie opowieścią człowieka z wybujałą wyobraźnią, wytworem fantazji szalonego starożytnego pisarza. Jeśli *Biblia* cokolwiek nas uczy, to z pewnością tego, że Stwórca panuje nad siłami przyrody od początku ich istnienia i na zawsze. Kiedy spróbujemy usunąć z *Pisma Świętego* jego historyczność, tym, co nam pozostanie, będą jedynie pseudoreligijne opowieści bez żadnego znaczenia i bez przełożenia na realne życie ludzi. Niestety, wbrew zdrowemu rozsądkowi tak właśnie traktowana jest *Biblia* przez znaczną część współczesnych społeczeństw. Sama *Biblia* podważa sensowność takiego zeświecczonego myślenia i potwierdza, że Pan nie tylko działa w historii świata, ale także nawiązuje dynamiczne i zbawcze relacje ze swoimi stworzeniami.

Historia opowiedziana w poezji

Ciekawą cechą *Pisma Świętego* jest to, że historyczne wydarzenia są w nim opowiedziane często w formie poezji, a nie tylko prozą. Niestety, mamy takie z góry przyjęte nastawienie - niewątpliwie wyniesione ze studiowania świeckiej literatury w naszej kulturze - iż historia powinna być pisana wyłącznie formalnym stylem i prozą. W większości współczesnych kultur poezja jest zarezerwowana dla wyrażania emocji i postrzegana jako nieprzydatna w poważnym przekazie, takim jak przekaz historii.

Ale *Pismo Święte* wymyka się wszelkim literackim ograniczeniom i klasyfikacjom. Porównaj Wj 14 z Wj 15. Oba rozdziały mówią o nadprzyrodzonym rozstąpieniu się Morza Czerwonego, ale używają różnych form literackich. Sprawozdanie w rozdziale 14 jest napisane prozą, podczas gdy rozdział 15 opisuje to samo wydarzenie językiem poezji. Podobny zabieg został zastosowany w Sdz 4 i Sdz 5 w opisie zwycięstwa Debory i Baraka nad Jabinem, królem Chasoru, i jego wojskiem. Rozdział 4 jest napisany prozą, a rozdział 5 to poezja. Porównanie sprawozdań tych samych wydarzeń opisanych prozą i wierszem jest szczególnie pouczające, gdyż świadczy, że nie należy lekceważyć poetyckich opisów historycznych wydarzeń w *Księdze Psalmów* jako rzekomo mniej rzetelnych i autentycznych, jedynie dlatego, że zostały napisane wierszem. Poezja jest tak samo wartościową formą wyrazu, a pisarze biblijni używali jej natchnieni przez Ducha Świętego, by odwoływać się do wiary w Boże działania i potwierdzać ją.

Paradygmatyczne znaczenie eksodusu w *Starym Testamencie*

Zwrócimy teraz uwagę na doniosłe wydarzenie opisane w sześciu pieśniach - eksodus (Ps 78,10-53; 80,9-12; 105,26-41; 106,7-33; 135,8-12; 136,10-22). Dla Izraelitów wyzwolenie z niewoli egipskiej było symbolem Bożego wyzwolenia z grzechu. W Ps 136 eksodus jest porównany do stworzenia jako dowód mocy Boga. Eksodus jest podstawą Dziesięciorga Przykazań (Wj 20,2). Pascha upamiętniająca wyjście z Egiptu była dla Izraelitów czymś w rodzaju Dnia Niepodległości. Jednak nie było to święto świeckie, polityczne czy militarne, ale duchowa uroczystość zapowiadająca większe wyzwolenie, jakiego miał dokonać Mesjasz. Eksodus był przełomowym wydarzeniem w dziejach Izraela, a zatem właściwym wyznacznikiem paradygmatu Bożego wyzwolenia ludzkości z grzechu. Ponadto pokonanie pozornie niezwyciężonego ciemięcy, zakończenie straszliwego losu pełnej znoju niewoli, pokora pasterza posłanego w roli wyzwoliciele, niezwykle cuda dokonywane przez Wszechmocnego Boga w celu uratowania Jego ludu czynią tę narrację epickim i niezrównanym dramatem dziejów.

Paradygmat eksodusu powtórzył się w nowym eksodusie, kiedy Judejczycy wrócili z Babilonu do Judy. Paweł uczy, że najważniejsze lekcje dla nas płynące z eksodusu to wiara w wyzwolenie przez Boga Jego ludu ze świata grzechu i nadzieja nowego życia w Jezusie Chrystusie (1 Kor 10,1-4). Wszystkie szczegóły Paschy (Wj 12; Kpł 23,4-8; Pwt 16,1-8) to „cienie rzeczy przyszłych” (zob. Kol 2,16-17), objawienie w typach i symbolach męki i śmierci Jezusa Chrystusa. Wiedząc to, możemy lepiej zrozumieć, dlaczego skupienie uwagi na eksodusie w *Księdze Psalmów* jest ważne nie tylko dla Hebrajczyków, ale dla wszystkich wierzących aż do końca świata.

Opowiadajcie swoim dzieciom

Działania Boga w dziejach świata zawierają jeszcze jedną lekcję dla nas wyrażoną przez psalmistę:

Do przypowieści otworzę usta moje,
Opowiem zagadkowe dzieje starodawne.
Cośmy słyszeli i poznali,
I co nam opowiadali ojcowie nasi,
Tego nie zataimy przed synami ich,
Lecz opowiemy przyszłemu pokoleniu:
Chwalebne czyny Pana i moc jego,
Oraz cudowne dzieła, których dokonał (Ps 78,2-4).

W starożytnym Izraelu rodzice wychowywali dzieci opowiadając im o dokonaniach Boga dla ich przodków. Raz po raz powtarza się nakaz, by rodzice mówili dzieciom o Bożym ratunku - o śmierci pierworodnych w Egipcie (Wj 13,14-16), cudach eksodusu (Pwt 6,20-25) i przejściu przez Jordan (Joz 4,20-24). Takie opowiadanie było czymś więcej niż uczeniem się na pamięć narracji i przykazań. Ta forma edukacji zakładała, że dobra znajomość historii jest najlepszym sposobem zachowania wiary ojców w kolejnych pokoleniach.

Nakazowi nauczania dzieci przyświecała jasna intencja. Mamy w możliwie najwięcej interesujących sposobów uczyć nasze dzieci o wydarzeniach historii zbawienia. *Pismo Święte* i świadectwa Jezusa ostrzegają nas, że wróg uczyni wszystko, by zwieść umysły ludzi, zwłaszcza tych, którzy uważają się za wykształconych, tak by odrzucili historyczność *Pisma Świętego*. Jeśli szatanowi uda się przekonać kogoś, że *Biblia* to fikcyjne opowieści, wówczas zawlecze go na manowce niewiary i skieruje jego uwagę wyłącznie na sprawy tego świata.

Pamiętajcie waszą przeszłość

Często mówi się, że kto nie uczy się z historii, jest skazany na jej powtarzanie. Duch Proroctwa zapewnia nas: „Nie mamy czego się lękać w przyszłości, chyba że zapomnimy drogę, którą Pan nas przeprowadził oraz Jego naukę w naszej dotychczasowej historii” (Ellen G. White, *Moje życie*, Warszawa 2018, s. 201). W Ps 105,5 czytamy: „Pamiętajcie o cudach, które uczynił, O znakach i wyrokach ust jego”.

Historia była często wyrażana w pieśni, by ułatwić zapamiętanie tekstu i wpoić biblijną historię w umysły Izraelitów. Możemy korzystać ze stosowania tej ważnej prawdy w naszym życiu. Przypominanie cudów i opatrnościowych dokonań Wszechmocnego Boga opisanych w *Piśmie Świętym* i doświadczonych przez nas osobiście jest źródłem inspiracji, wiary i siły.

Bóg jest miłosierny wobec swojego ludu

Dla psalmistów wspomnianie „chwalebnych czynów Pana i mocy jego, oraz cudownych dzieł, których dokonał” (Ps 78,4) miało największe znaczenie. Boże działania w przeszłości są zapewnieniem, że Bóg zbawi swój lud od aktualnych i przyszłych problemów (Ps 80,8-12.20). Bóg jest wierny i pamięta o przymierzu ze swoim ludem (Ps 105,42-43), iż da im jako dziedzictwo Ziemię Obiecaną (Ps 105,44; 136,21-22).

Nasz Pan jest wierny. On jest zawsze gotowy okazywać swoje miłosierdzie nam i naszym dzieciom, bez względu na nasze błędy. Zatem powinniśmy zawsze pamiętać o Jego miłości do nas i Jego Kościoła.

Chwalcie Pana i śpiewajcie Mu

Starajmy się wnosić ducha oddawania czci naszemu Stwórcy w nasze osobiste nabożeństwo i wspólnotowe wyrazy uwielbienia dla Pana. W tym celu powinniśmy ze czcią i rozważnie wybierać pieśni i muzykę do nabożeństwa.

Wystarczy przejrzeć indeks tematyczny pieśni w naszym śpiewniku, by zauważyć szeroki wybór pieśni chwały, z których możemy korzystać. Ponadto w wielu zborach wyznawcy grają na różnych instrumentach muzycznych. Mamy także do dyspozycji technikę pozwalającą zapewnić odpowiednią oprawę dźwiękową naszych nabożeństw.

Jednak na co zdadzą się te wszystkie dobra, jeśli zabraknie nam ducha chwały, do pielęgnowania którego zostaliśmy wezwani, na przykład w Ps 105,1-7; 106,1-3; 135,1-7? Te wersety nie nakazują nam robienia hałasu, ale wyrażanie entuzjazmu i chwały. Zapraszają nas, byśmy zwrócili uwagę na miłosierdzie Boga i Jego niezliczone łaskawe dokonania dla nas. Na tej podstawie mamy śpiewać z zapałem w naszych sercach, domach i zborach.

Pan sędzi swój lud

„Albowiem Pan sędzić będzie lud swój” (Ps 135,14), to jeden z najważniejszych tematów Ps 135. W tej pieśni psalmista podkreśla wyzwolenie przez Boga Jego ludu z niewoli egipskiej (Ps 135,8-14). Jednak wyzwolenie ludu Bożego jest nie tylko sądem przeciwko Egipcjowi, ale wynika także z uniewinnienia ludu Bożego. Zazwyczaj kojarzymy rezultat sądu z karą, ale ten psalm przypomina nam, że sąd Boży zsyła błogosławieństwa i przychyłność Boga na Jego wierny lud. Eksodus jest zwięzłą prezentacją tej prawdy.

Część III: Zastosowanie

Poniżej podsumowujemy najważniejsze koncepcje przedstawione w lekcji tego tygodnia. Omów to podsumowanie wraz z uczestnikami lekcji:

1. Pan jest Bogiem bliskim każdemu z nas, Bogiem więzi. Ponadto Pan *Starego Testamentu* jest aktywnie zaangażowany w sprawy ludzkości.

2. Bóg działa także dzisiaj. Skoro działał dla swojego ludu w przeszłości, nie ma powodu, by nie mógł tego czynić obecnie. Naszym przywilejem jest śledzić przejawy Jego działania w naszym codziennym życiu.

3. Wszystkie wydarzenia w życiu ludzi są w rękach Boga - nasze osobiste doświadczenia, działania i decyzje Kościoła, poczynania władz - wszystko jest pod kontrolą Boga.

Chwalmy Pana za to, że jest realną Osobą w naszym życiu i naszym najlepszym Przyjacielem!